7/1381, 1409

ÇOK ACELE SÜRELİ 325

T.C.
TARIM ve KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

SAYI : KDD.S.Ö.1.01/ 624
KONU : Yazılı Soru Önergesi

ANKARA
.../02/2000
2 MART 2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : T.B.M.M Başkanlığı Genel Sekreterliğinin 25.01.2000 tarih ve Kan.Kar.Md. A.01.0.GNS.0.10.00.02-4246 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıda, Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan BEDÜK ile Niğde Milletvekili Sayın Mehmet Doğan BARAN'a ait yazılı soru önergeleri incelenmiş ve konu ile ilgili Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

H. Y. Gökalp
Prof. Dr. Hüsnü Yusuf GÖKALP
Bakan

EKİ: 6 Adet

DAĞITIM :
Gereği İçin :
T.B.M.M.Başkanlığına

Bilgi İçin :
Başbakanlığa

326

Esas No:7/1381
Evrak Kayıt No:4094/9784

Ankara Milletvekili Saffet Arıkan BEDÜK'ün yazılı soru önergesinde yer alan Bakanlığımızla ilgili sorular ve bunlara ait cevaplar aşağıda belirtilmiştir.

SORU 1- Tarımsal üretimin verimliliğinin ve ürün kalitesi ile karlılığın artırılması için AB standartlarına uygun yüksek kaliteli tohumun kullanılabilmesi ile ilgili olarak Bakanlığınızın herhangi bir çalışması varmıdır? Varsa, bu çalışmalar nelerdir?

CEVAP 1-Ülkemizde halihazırda ekonomik öneme sahip çoğu bitki türlerinde AB ve OECD ülkeleri standartlarına uygun bir şekilde tohumluk üretimi, dış satımı ve yurtiçi kullanımı söz konusudur. Türkiye 1963 yılından beri Uluslararası Tohumluk Test Kuruluşu'nun (ISTA) bir üyesidir. Bu kuruluşun 65 üyesi bulunmaktadır. Ülkemiz aynı zamanda 1966 yılından bu yana OECD Tohumluk Sistemine dahil olmuştur. Halen 48 üyesi bulunan bu OECD Tohumluk Sistemi hububat, şekerpancarı, mısır, ayçiçeği, soya, pamuk ve çayır-mera yem bitkilerini kapsamaktadır. Diğer taraftan ülkemiz, 1989 yılından itibaren mısır, sorgum, şekerpancarı, ayçiçeği, soya, pamuk ve çayır-mera yem bitkileri tohumluklarında AB Ülkeleri Eşdeğerlik Hakkına haiz durumdadır. Bu itibarla ülkemizde "Uluslararası Kalite Standartları ile Üretilen" değişik türlere ait tohumlukların başta AB ve OECD ülkeleri olmak üzere ihracatı söz konusudur.

SORU 2-Miras hukukumuza bağlı olarak tarımsal arazilerin sürekli küçülmesi sonucunda, AB teknolojisine uygun ekolojik boyutlu modern ve verimli tarım işletmesi yapılamamaktadır. Bu olumsuzlukların giderilmesine yönelik ne gibi tedbirler alınmaktadır?

CEVAP 2-Bakanlığımıza bağlı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünce 22.11.1984 tarih ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair tarım Reformu Kanunu hükümlerine göre çalışmalar yürütülmektedir. Uygulama alanlarında bu kanunun 6. ve 12. maddelerine göre:

Madde 6: Bu kanunda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere uygulama alanlarında ilgili kuruluşça, isteğe bağlı veya maliklerin muvafakati aranmaksızın arazi toplulaştırması yapılabilir.

İsteğe bağlı olanlara öncelik vermek kaydıyla arazi toplulaştırmasını teşvik için ilgili kuruluşça arazi genişletmek ve kredi imkanlarından daha fazla faydalandırmak gibi destekleyici tedbirler alınabilir.

Toplulaştırma sonunda dağıtılan veya sahibine bırakılan tarım arazisi malikleri adına, geriye kalan arazi ise, hazine adına uygulayıcı kuruluşun talebi ile tapuya tescil edilir. Malikleri adına tescil edilen arazi bu kanunun hükümleri dışında o bölge için tespit edilen dağıtım normundan daha küçük parçalara rızaen veya hükmen taksim edilemez ve ifraz işlemine konu olamaz bu husus tapu siciline şerh edilir.

Madde 12: Mirasçıların, mirasın açılmasından itibaren 6 ay içinde kendi aralarında aile ortaklığı şeklinde işletmedikleri veya rızaen kendi aralarında devir ve temlik işlemlerini yapmadıkları hallerde, dağıtılan toprak veya mevcutsa işletme ile ilgili gayri menkullerin bedeli, bu kanun hükümlerine göre ödenmek kaydıyla uygulayıcı kuruluş tarafından geri alınır.

Uygulayıcı kuruluş geri alınan işletmeyi, öncelikle mirasçılara veya az topraklı çiftçilerden birine tahsis edebilir. Uygulama bölgelerinde kendilerine tarım toprağı

bırakılanların ölümü halinde, bırakılan tarım toprağı o bölge için tespit edilen dağıtım normundan az olmamak üzere ve işletmeye ait yapı ve tesisler ile araç ve gereçler, genel hükümlere göre mirasçılar arasında taksim ve ifraz edilerek miras ortaklığına son verilebilir.

Taksim ve ifraz sonucu yeni işletmelerdeki toprak büyüklüğünün bölgedeki toprak normu altına düşmesi halinde, bu maddenin birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

Bahse konu çalışmalar yukarıda belirtildiği gibi, ancak Bakanlar Kurulu Kararı ile uygulama alanı ilan edilen bölgelerimizde yapılmaktadır.

Diğer taraftan bu bilgilerin ışığı altında , Adalet Bakanlığı'nın 12.03.1998 tarih ve B.03.0.KGM.0.00.00.01-125 sayılı yazıları ekinde Bakanlığımıza gönderilen "Türk Medeni Kanunu Tasarısı" nın Tarımsal İşletmeler ana başlığı altında yer alan ve Bakanlığımızın görev ve hizmet alanı ile ilgili olan maddelerinin hükümleri ayrıntılı biçimde incelenmiştir.

Yapılan bu inceleme sonunda, yeni Türk Medeni Kanun Tasarısı'nın 659 uncu maddesi hariç olmak üzere, tarımsal işletmelerle ilgili diğer maddeleri olumlu görülmüştür.

Ancak, 743 Sayılı Medeni Kanunumuzun miras hukuku bölümünde yer alan verasetle ilgili hükümlere göre, tarım arazilerinin, veraset yoluyla belli bir sınırın altında bölünüp parçalanmasını önleyici hiçbir sınırın olmaması nedeniyle, bölüne bölüne tarımsal açıdan ekonomik bütünlüğe ve yeterli tarımsal varlığa sahip olmayan ve üzerinde ekonomik olarak tarımsal üretimde bulunulması da mümkün olmayan küçük parseller haline dönüştükleri dikkate alınarak yapılan incelemede, oluşturulan komisyonca anılan tasarının 659 uncu maddesinde bazı ek ve değişiklikler yapılması ve bu tasarının 668 inci maddesinden sonra gelmek üzere "Tarımsal Arazileri" anabaşlığı altında 669 uncu madde olarak bir madde eklenmesi uygun görülmüştür.

Buna göre:

1-Bu tasarının 659 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan **"önemli"** sözcüğü mahkemelerce belirlenecek bilirkişilerce hazırlanacak raporlarda, öznel değerlendirmelere, nesnellikten uzak kararlara ve uygulamalara ve tarım bölgeleri itibariyle tarım türlerine göre farklı yorumlar getirilmesine yol açacağından bu fıkradaki **"önemli"** sözcüğünün metinden çıkarılması,

2-Yine, bu tasarının 659 uncu maddenin üçüncü fıkrasında **"İşletmenin yeterli tarımsal varlığa sahip olup olmadığı, tarım bölgeleriyle tarım türlerinin özellikleri göz önünde tutularak belirlenir."** denilmektedir. Hakim bu durumda, işletmenin yeterli tarımsal varlığa sahip olup olmadığının tespiti için yerel bilirkişilere başvuracaktır. Bu konudaki değişik davalarda görevlendirilen değişik bilirkişiler tespitlerinde öznel değerlendirmeler yapacağından, aynı yerleşim biriminde bile farklı kararların oluşması söz konusu olacaktır. Bu nedenle, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca tarım bölgeleri ile tarım türlerinin özelliklerine göre ayrıntılı bir yönetmelik hazırlanmasına ve oluşacak kararlarda, hakimlerin başvurabileceği bir mevzuatın uygulamaya konulmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle, 659 uncu maddenin 3 üncü fıkrasının **"İşletmenin yeterli tarımsal varlığa sahip olup olmadığı, tarım bölgeleri ile tarım türlerinin özellikleri göz önünde tutularak tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulu'nca yürürlüğe konulacak bir Yönetmelikle belirlenir."** Şeklinde yeniden düzenlenmesi,

3- Bu tasarısının 659 uncu maddesi ile tarımsal işletmelerin bölünmemesi amaçlandığı halde, tarımsal işletme niteliğini kaybetmiş arazilerle, ekonomik bütünlüğe ve yeterli araziye sahip olmayan tarım işletmelerinin arazi varlıklarının bölünmesini önleyici bir hüküm bulunmamaktadır. Yasa taslağındaki bu boşluğu gidermek üzere **"Tarım Arazileri"** ana başlığı altında, aşağıdaki maddenin eklenmesi uygun görülmektedir.

"VI. Tarım Arazileri:

Madde 669- Ekonomik bütünlüğe ve yeterli tarımsal araziye sahip olmayan tarım işletmelerinin arazi varlıkları ile tarımsal işletme niteliğini kaybetmiş araziler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca tarım bölgeleriyle tarım türlerinin özellikleri göz önüne alınarak hazırlanacak yönetmelikte belirlenecek normun altındaki parçalara bölünmez."

Diğer taraftan, 17.02.1926 tarih ve 743 Sayılı Türk Kanuni Medenisine Miras'la ilgili aşağıdaki ek madde eklenmiştir. Buna göre;

"Ek Madde 4- Tarım İşletmelerine ait araziler, miras yolu ile de olsa, Tarım Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna bağlı olarak, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmeliklerle belirlenecek ekonomik büyüklüklerin altında bölünemez. Bölüşüm sonucunda, bir mirasçıya isabet eden arazinin, Bakanlıkça belirlenecek ekonomik büyüklüğün altında olması halinde, işletmenin tarımsal faaliyetini sürdürme isteğinde bulunanların ve varis olan aile fertlerinin yetenek ve durumları, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı il ve ilçe müdürlüklerinin görüşleri alınmak suretiyle Sulh Hakimince değerlendirilerek, işletmenin hangi mirasçının kullanımına verileceğine veya mülkiyetin rızaen devrine karar verilir. Mülkiyetin devrine karar verilmesi halinde, işletmeyi kullanan tarafından diğer varislere ödenecek bedelin karşılanması için, işletmeyi devralacak varise, tarımsal kredi verilmesinde öncelik tanınır." denilmektedir.

SORU 3- Ülkemiz hayvancılığının gelişmesi için yeniden bir planlamaya acil ihtiyaç duyulmaktadır. Yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalan hayvancılığımızın gelişmiş ülkelerin standartlarına uygun hale gelmesi, et ve süt veriminin artırılması yönünde yeni ve kalıcı projeleriniz varmıdır? Varsa, bu projelerin maliyeti kaç liradır ve ne şekilde karşılanacaktır?

CEVAP 3-Bakanlığımız tarafından hayvancılığımız ile ilgili olarak bir destekleme kararnamesi hazırlanmış olup, bu konuda:

-Yem bitkileri üretiminin desteklenmesi,

-Süt teşvik primi,

-Yurt içinde yetiştirilen belgeli damızlıkların desteklenmesi,

-Suni tohumlama faaliyetlerinin desteklenmesi, konularını kapsayan Bakanlar Kurulu kararının istihsal edilmesi çalışmaları sürdürülmekte olup, karar istihsal edildiğinde ülke genelinde uygulanacaktır. Proje maliyeti 2000 yılı için 33 trilyon TL. olup, ödenek ilgili bütçesine ayrılmıştır.

Ayrıca Bakanlığımızca sığırlarda kayıt sisteminin oluşturması için ilk defa "Milli Soy Kütüğü Talimatı" yayınlanmıştır. Damızlık sığır yetiştirici birliklerinin güçlendirilmesi, kendi şartlarımıza adapte olmuş kaliteli ve üstün verimli boğalar elde etmek, suni tohumlamada bu boğaların spermasını kullanmak üzere "Döl Verimi Kontrolü Projesi" çalışmalarımız sürmektedir.